

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31.07.2012, sp. zn. 10 Co 628/2012, ECLI:CZ:KSOS:2012:10.CO.628.2012.1

Číslo: 14/2014

Právní věta: Doručení rozhodčího nálezu vyvěšením na úřední desce rozhodce nenahrazuje zákonem předpokládané vyvěšení na úřední desce soudu (§ 501 o. s. ř.).

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 31.07.2012

Spisová značka: 10 Co 628/2012

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Doručování, Rozhodčí řízení

Předpisy: § 30 předpisu č. 216/1994Sb.
§ 501 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením ze dne 10. 4. 2012 O k r e s n í s o u d v Opavě nařídil exekuci na majetek povinné podle rozhodčího nálezu a jejím provedením pověřil soudního exekutora JUDr. Z. Z., Exekutorský úřad P.

Povinná napadla uvedené usnesení včasným odvoláním a domáhala se jeho změny tak, že se návrh na nařízení exekuce zamítá. Namítala přitom, že rozhodčí nález, podle něhož byla exekuce nařízena, povinné nebyl doposud účinně doručen. Z uvedeného důvodu se nemohl stát pravomocným a vykonatelným. Rozhodce doručoval povinné písemnosti na adresu trvalého pobytu, na které se však povinná nezdržovala (jedná se o adresu tzv. ohlašovny – obecního úřadu). Rozhodce následně nedodržel postup předpokládaný v ustanovení § 49 o. s. ř., tj. vyvěšení písemnosti na úřední desce soudu.

Oprávněná se k odvolání nevyjádřila.

K r a j s k ý s o u d v Ostravě usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že návrh na nařízení exekuce zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Krajský soud přezkoumal napadené usnesení i řízení, které předcházelo jeho vydání, a aniž bylo třeba ve smyslu § 254 odst. 8 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších

předpisů nařídít jednání, dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Podle ustanovení § 37 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen ex. ř.) oprávněný může podat návrh na nařízení exekuce podle tohoto zákona, nesplní-li povinný dobrovolně to, co mu ukládá exekuční titul podle tohoto zákona.

Podle § 44 odst. 3 ex. ř. soud usnesením nařídí exekuci a jejím provedením pověří exekutora do 15 dnů, jestliže jsou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady pro nařízení exekuce, jinak návrh zamítne. Soud nařídí exekuci, aniž by stanovil, jakým způsobem má být exekuce provedena.

Podle ustanovení § 44 odst. 7, věty první a druhé, ex. ř. proti usnesení o nařízení exekuce je přípustné odvolání, v němž nelze namítat jiné skutečnosti než ty, jež jsou rozhodné pro nařízení exekuce; k ostatním soud nepřihlédne a nařízení exekuce potvrdí. Neobsahuje-li odvolání skutečnosti rozhodné pro nařízení exekuce nebo neobsahuje-li žádné skutečnosti, soud usnesením odvolání odmítne.

Vedle obecných podmínek řízení je předpokladem pro nařízení exekuce existence návrhu na nařízení exekuce (§ 37 odst. 1 ex. ř.), existence exekučního titulu (§ 40 odst. 1 ex. ř.) a jeho formální a materiální vykonatelnost (§ 37 odst. 2 ex. ř.) a věcná legitimace účastníků řízení (§ 36 ex. ř.).

Povinná zpochybnila existenci předpokladů pro nařízení exekuce tvrzením o nedostatku účinného doručení exekučního titulu.

Exekučním titulem v této věci je rozhodčí nález vydaný rozhodcem JUDr. M. T. dne 28. 6. 2011. Z obsahu rozhodčího spisu se podává, že předmětný rozhodčí nález byl povinné doručován na adresu O., Z. 859/23, a na adresu O., D. 1149/33. Obě zásilky se vrátily rozhodci s poznámkou pošty, že adresátka je na uvedené adrese neznámá (a to dne 25. 7. 2011 a 27. 7. 2011). Rozhodčí nález byl následně vyvěšen na úřední desce rozhodce dne 28. 7. 2011 a je opatřen potvrzením o právní moci nastalé dne 9. 8. 2011 a vykonatelnosti dne 13. 8. 2011.

Z výpisu z centrální evidence obyvatel odvolací soud zjistil, že povinná byla v době od 28. 12. 2010 do 25. 8. 2011 hlášena k trvalému pobytu na adrese H. 791/3, O. H. Ze zprávy pošty vyplývá, že na uvedené adrese sídlí úřad městského obvodu a povinná na uvedené adrese nemá schránku.

Dle ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen r. ř.) písemné vyhotovení rozhodčího nálezu musí být doručeno stranám a po doručení opatřeno doložkou o právní moci.

Dle ustanovení § 30 r. ř. nestanoví-li zákon jinak, užijí se na řízení před rozhodci přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

Podle § 46b písm. a) o. s. ř. neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je adresou pro doručování u písemnosti doručované prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce u fyzické osoby adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti; není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu.

Dle ustanovení § 49 odst. 2 o. s. ř. (ve znění platném v době doručování rozhodčího nálezu) nezastihli doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastižen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.

Dle ustanovení § 49 odst. 4 o. s. ř., nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.

Lze tedy uzavřít, že rozhodce při doručování rozhodčího nálezu nepostupoval podle § 49 a násl. o. s. ř. a rozhodčí nález nebyl doposud povinně účinně doručen a z uvedeného důvodu nemohl nabýt právní moci a vykonatelnosti.

Dle názoru odvolacího soudu, doručení rozhodčího nálezu (resp. výzvy k vyzvednutí písemnosti) vyvěšením na úřední desce rozhodce nenahrazuje zákonem předpokládané vyvěšení na úřední desce soudu. Z žádného právního předpisu totiž nelze dovodit oprávnění rozhodce zřizovat vlastní úřední desku a ani tomu odpovídající povinnost umožnit, aby se každý mohl seznámit s jejím obsahem způsobem umožňujícím dálkový přístup. Soudní praxe se ustálila potud, že postup při doručování nemůže být účastníky rozhodčího řízení sjednán odchýlně od pravidel stanovených pro doručování v občanském soudním řízení. Mají-li být podle procesních pravidel výzvy vyvěšeny na úřední desce soudu (§ 50l o. s. ř.), pak se jedná jen a pouze o úřední desku soudu (ev. za určitých podmínek úřední desku soudního exekutora), nikoliv rozhodce jako osoby soukromé, která není součástí žádného předvídatelného institucionálního systému.

Odvolací soud proto napadené usnesení podle § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil a návrh na nařízení exekuce zamítl.

S ohledem na změnu napadeného rozhodnutí vedoucí k zamítnutí návrhu na nařízení exekuce je nezbytné vypořádat se i s nárokem na náhradu nákladů řízení mezi účastníky a nárokem soudního exekutora na náklady exekuce v důsledku jeho pověření provedením exekuce v této věci.

V obou případech lze vycházet z principu zavinění a to podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 52 odst. 1 ex. ř. ve vztahu k náhradě nákladů mezi účastníky a analogicky podle § 89, věty první, ex. ř. ve vztahu k nákladům exekuce náležejících soudnímu exekutorovi.

Soudní praxe při rozhodování o nákladech exekuce a nákladech řízení mezi účastníky vycházela z principu objektivní odpovědnosti oprávněného za vykonatelnost exekučního titulu. Tento princip však byl prolomen judikaturou Ústavního soudu ČR (srovnej nález ze dne 14. 5. 2009, sp. zn. [IV. ÚS 2696/08](#), případně nález ze dne 10. 2. 2011, sp. zn. [III. ÚS 2888/10](#)), který opakovaně vyslovil názor, že soud je povinen mít vždy na zřeteli účel soudního řízení, jímž je poskytování soudní ochrany právům, a v tomto kontextu zvážit i dosah překážky vykonatelnosti exekučního titulu, která nebyla způsobena oprávněným, jestliže se spolehl na správnost vyznačené doložky vykonatelnosti k exekuci předkládaného titulu. Nelze bez dalšího dát oprávněnému k tíži, že se rozhodl využít svých práv zaručených mu ústavním pořádkem a uplatnit svůj nárok u soudu. Přitom nelze na druhé straně přehlížet, že obdobné záruky je namísto vztáhnout i k osobě povinného, pakliže též on nezpůsobil, že doložka vykonatelnosti byla soudem vyznačena vadně.

V dané věci se oprávněná domáhala nařízení exekuce podle rozhodčího nálezu, který rozhodce nesprávně opatřil doložkou právní moci a vykonatelnosti a uvedená skutečnost byla zjištěna až po nařízení exekuce. Oprávněné nelze přičíst zavinění ve vztahu ke vzniku nákladů na nařízení exekuce a nelze je přičíst ani povinné, která nesprávně vyznačení doložky právní moci a vykonatelnosti nezpůsobila. Odvolací soud proto soudnímu exekutorovi náhradu nákladů exekuce nepřiznal.

Nepřiznání náhrady nákladů soudnímu exekutorovi není porušením zásady úplatnosti vyplývající z ustanovení § 3 ex. ř. V této souvislosti odkazuje odvolací soud na nález Ústavního soudu ČR ze dne 9.

10. 2008, sp. zn. [III. ÚS 1226/08](#), podle něhož stav, kdy nebudou uspokojeny všechny nároky exekutora, není protiústavní. Toto riziko, které exekutor nese, je odůvodněno a do značné míry kompenzováno jeho v podstatě monopolním postavením při provádění exekucí. Ústavní soud se v této souvislosti opírá o rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (Van der Musselle proti Belgii), v němž bylo zdůrazněno, že rizika podstupována v souvislosti s výkonem určité profese (v citované věci advokáta), kam spadá i riziko neuhrazení odměny za uvedenou práci, jsou vyvažována výhodami souvisejícími s touto profesí (v citované věci profesní monopol v obhajování a zastupování). Tyto závěry lze vztáhnout bez dalšího i na činnost postavení exekutora. Osoba zapsaná do seznamu exekutorů svým návrhem na zápis a provedení zápisu do seznamu dala souhlas k provádění exekuční činnosti exekutora a s tím spojenými riziky, k nimž náleží i riziko, že ne ve všech případech dosáhne exekutor uspokojení svých zákonných nároků.

Pokud jde o náklady řízení mezi účastníky před soudem prvního stupně odvolací soud rovněž vycházejí z judikatury Ústavního soudu nepřiznal žádnému z nich právo na jejich náhradu právě z důvodů absence zavinění ve vztahu k jejich vzniku.